

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)
SSN Paweł Wiliński

Protokolant Katarzyna Gajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie W. F.

skazanego z 177 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 14 września 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 22 lipca 2022 r., sygn. akt II Ka 327/22

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 28 lutego 2022 r., sygn. akt II K 33/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 28 lutego 2022 r., sygn. II K 33/21 W. F. został skazany za popełnienie czterech przestępstw z: 1) art. 178a § 4 k.k., 2) art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., 3) art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, 4) art. 62b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę łączną 4 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono wobec niego łączny dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego i zarzucił w niej naruszenie art. 423 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. przez brak pisemnego uzasadnienia wyroku, co uniemożliwiło precyzyjne sformułowanie zarzutów apelacji, odnoszących się w szczególności do dokonanej oceny dowodów i w konsekwencji co do ustaleń faktycznych przyjętych przez sąd, przez co nie można poddać wyroku kontroli instancyjnej, art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. przez brak wskazania na jakiej podstawie sąd wydał wyrok skazujący, jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, a nadto nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku, art. 424 § 2 k.p.k. przez zaniechanie przytoczenia okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 22 lipca 2022r., sygn. II Ka 327/22 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od tego wyroku kasację wniósł obrońca skazanego. W kasacji zarzucił obrazę art. 77 § 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych polegającą na orzekaniu w postępowaniu odwoławczym przez sędziego sądu niższej instancji delegowanego od 4 lat do orzekania w sądzie odwoławczym, w sytuacji gdy delegowanie może nastąpić w szczególnie uzasadnionych wypadkach na okres dwóch lat lub na czas nieokreślony, podczas gdy w tej sprawie taki szczególnie uzasadniony przypadek nie zachodził, co stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 i 2 k.p.k. W kolejnych zarzutach (pkt 2 - 4 kasacji) skarżący odwołując się do rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. zarzucił sądowi odwoławczemu niedokonanie właściwej kontroli odwoławczej zarzutów apelacji,

ogólnikowe stwierdzenie poprawności orzeczenia sądu pierwszej instancji bez wykazania podstawy dowodowej takiego rozstrzygnięcia, w sytuacji zaistnienia w tej sprawie specyficznej sytuacji procesowej, braku uzasadnienia orzeczenia pierwszoinstancyjnego. Nadto zarzucił w kasacji rażące naruszenie art. 449a § 1 k.p.k. przez niezwrócenie akt sądowi pierwszej instancji w celu uzupełnienia uzasadnienia, art. 427 § 3 k.p.k. przez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego. W kasacji zarzucono też obrazę prawa materialnego przez utrzymanie błędnych kwalifikacji z art. 178a §1 i 4 k.k., art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., art. 62 ust. 1 i art. 62b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu narkomanii, w sytuacji braku podstawy faktycznej do takich rozstrzygnięć, jak też obrazę rażącą art. 455 k.p.k. i art. 433 § 1 k.p.k. przez niedokonanie konwalidacji tych błędnych kwalifikacji prawnych i wniósł o uchylenie wyroków obu sądów i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

W toku rozprawy kasacyjnej obrońca skazanego zmodyfikował zarzut kasacyjny oparty na przepisie art. 439 § 1 i 2 k.p.k., podnosząc nadto brak podpisania delegacji dla wskazanego sędziego przez osobę właściwie upoważnioną do podjęcia tej decyzji w świetle przepisów normujących sposób działania Rady Ministrów, co stanowiło w jego przekonaniu bezwzględną przesłankę odwoławczą z art. 439 § 1 k.p.k., a prokurator w zakresie zarzutu braku rzetelnej kontroli odwoławczej orzeczenia sądu pierwszej instancji wniósł o zwrócenie akt sprawy sądowi odwoławczemu - na podstawie art. 449a § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. - w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku w zakresie powodów utrzymania zaskarżonego apelacją wyroku sądu pierwszej instancji w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Analiza akt przedmiotowej sprawy nie pozostawia wątpliwości co do tego, że uzasadnienie zaskarżonego kasacją wyroku, nie zawiera wskazania powodów nieuwzględnienia apelacji i utrzymania wyroku Sądu pierwszej instancji w mocy, odwołujących się w sposób rzetelny do dowodów zgromadzonych w tej sprawie. Sąd odwoławczy trafnie wskazując w uzasadnieniu swojego wyroku, w sytuacji braku uzasadnienia rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, na konieczność przeprowadzenia wnikliwego i rzetelnego rozpoznania sprawy w procedurze

odwoławczej, a nie uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, w rzeczywistości rozważań o takim charakterze, mimo słusznych deklaracji, nie prowadzi. Poprzestaje bowiem na jednozdaniowym stwierdzeniu w uzasadnieniu wyroku, że Sąd Okręgowy dysponował całokształtem materiału dowodowego, zeznaniami świadków i dowodami z dokumentów, mogąc zweryfikować trafność zaskarżonego wyroku i nie stwierdził uchybień, które implikowałby konieczność wydania rozstrzygnięcia reformatoryjnego, bądź kasatoryjnego. Tymczasem poza sporem jest, że przepis art. 433 § 2 k.p.k. nakłada na sąd odwoławczy obowiązek rozważenia wszystkich zarzutów apelacji, zaś przepis art. 457 § 3 k.p.k. zobowiązuje ten sąd do wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dlaczego zarzuty apelacji uznał za niezasadne, albo trafne i przez to zasługujące na uwzględnienie. Obydwa te przepisy kreują kanon kontroli odwoławczej, do którego prawo gwarantuje art. 176 ust.1 Konstytucji RP, statuując w tym przepisie zasadę co najmniej dwuinstancyjności postępowania. Wskazane przepisy procedury karnej określają zatem wymóg rzetelności przeprowadzenia procedury odwoławczej w celu prawidłowego ustalenia zakresu odpowiedzialności karnej osoby oskarżonej o popełnienie czynów zabronionych. Tak scharakteryzowanej procedury odwoławczej Sąd odwoławczy nie zrealizował i nie może go usprawiedliwiać ogólnikowość zarzutów apelacji, uzasadnionych przecież brakiem sporządzenia uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, w których jednak odwołano się do naruszenia treści art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., a więc braku wskazania przez sąd jakie fakty uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podniesiono, że sporządzenie przez sąd odwoławczy uzasadnienia wyroku w sposób odbiegający od wymagań przewidzianych w art. 457 § 3 k.p.k. świadczy o braku merytorycznego odniesienia się do zarzutów apelacji, co czyni fikcyjnym prawo oskarżonego do odwołania się od orzeczenia pierwszej instancji (wyrok z dnia 2 października 2015 r., III KK 148/16), a obraza przepisów art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. ma miejsce nie tylko wtedy, gdy sąd pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w środku odwoławczym, ale i wtedy, gdy analizuje je w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny. W świetle zaistniałej sytuacji dotyczącej braków treści uzasadnienia zaskarżonego

wyroku – istotnej dla zweryfikowania zasadności przypisania oskarżonemu odpowiedzialności karnej, jak też zakresu tego uchybienia, brak było podstaw faktycznych, jak i normatywnych do uznania bezzasadności tego zarzutu kasacji. Procedując w przedmiocie tego zarzutu, Sąd Najwyższy nie uwzględnił postulatu prokurator dotyczącego zastosowania dyspozycji art. 449a § 1 k.p.k i zwrócenia akt sprawy sądowi odwoławczemu w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku w części dotyczącej wskazania podstawy dowodowej przemawiającej za utrzymaniem wyroku Sądu pierwszej instancji w mocy. Zauważyć bowiem należało, że takie skorygowanie braków pisemnego uzasadnienia w istocie pozbawia skarżącego prawa do realnej kontroli instancyjnej, której jednym z wymogów jest rzetelność procedury odwoławczej. Zawsze bowiem sąd odwoławczy mógłby zneutralizować zarzuty kasacyjne, dokonując uzupełnienia uzasadnienia swojego wyroku. Takie procedowanie godzi nie tylko w prawo strony do następcej weryfikacji zarzutów kasacji, ale także narusza jej prawo do obrony, które powinno być realne a nie iluzoryczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18. 05.2022 r., V KK 491/20).

Oceniając zaistniałą sytuację nie można również zapominać o funkcji i roli uzasadnienia, które jako dokument sprawozdawczy powinno przedstawiać wyniki narady nad orzeczeniem i czynić to w sposób uporządkowany. Bez dopełnienia tej powinności przez sąd odwoławczy słusznie mogą być wysuwane zarzuty odwoławcze co do przeprowadzenia w ogóle kontroli odwoławczej, czy też tylko jej zakresu. Uzupełnienie treści uzasadnienia po sporządzeniu środka odwoławczego w istocie nie daje żadnej pewności stronie procesu co do rzeczywistości przeprowadzenia kontroli odwoławczej. Jedynie więc uchylenie wyroku zawierającego wadliwie sporządzone uzasadnienie pozwala przywrócić wszystkie naruszone, czy zagrożone gwarancje procesowe należne stronom procesu, uprawnionym do kwestionowania zasadności wyroku.

Z tego też powodu należało uwzględnić kasację obrońcy w zakresie zarzutów wskazanych w pkt 2 - 4 kasacji i uchylić zaskarżony wyrok, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Siedlcach, w toku którego powinien dokonać rzetelnej kontroli odwoławczej orzeczenia i poprawnie sporządzić uzasadnienie swojego rozstrzygnięcia. Co do pozostałych zarzutów kasacji, to Sąd

Najwyższy uznał zarzut dotyczący zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych za oczywiście niezasadny, natomiast odnośnie pozostałych zarzutów kasacji ich rozpoznanie, w zaistniałej sytuacji procesowej, byłoby przedwczesne (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.

[SOP]

[ms]